

بررسی مقایسه‌ای نمره ارزشیابی اساتید موافق و مخالف با اهمیت و کاربرد ارزشیابی های دانشجویی

عبدالحسین شکورنیا*، عضو هیئت علمی دانشکده پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی جندی شاپور، اهواز، ایران
محمد فکور، عضو هیئت علمی دانشکده پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی جندی شاپور، اهواز، ایران
مریم طاهرزاده، کارشناس ارزشیابی، دانشگاه علوم پزشکی جندی شاپور، اهواز، ایران
مهتری غفوریان بروجردنیا، عضو هیئت علمی دانشکده پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی جندی شاپور، اهواز، ایران

چکیده: بررسی علل و عوامل بی توجهی اساتید نسبت به نتایج ارزشیابی‌های دانشجویی می‌تواند به رفع کاستی‌های موجود کمک نماید. هدف این مطالعه مقایسه نمرات ارزشیابی اساتید با نگرش مثبت و منفی نسبت به ارزشیابی‌های دانشجویی می‌باشد. در این مطالعه توصیفی نظرات ۱۸۴ عضو هیات علمی دانشگاه علوم پزشکی جندی شاپور اهواز مورد بررسی قرار گرفت. برای گردآوری اطلاعات از دو پرسشنامه نظر سنجی اساتید نسبت به ارزشیابی‌های دانشجویی (به منظور تعیین نظرات اساتید نسبت به ارزشیابی‌های دانشجویی)، و ارزشیابی استاد توسط دانشجویان (به منظور تعیین نظرات دانشجویان نسبت به تدریس و آموزش اساتید) استفاده شد. داده‌ها با در قالب آزمون t مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت. نتایج نشان داد که میانگین نمرات ارزشیابی اساتید موافق نسبت به اهمیت و کاربرد نتایج ارزشیابی‌های دانشجویی به طور معناداری از میانگین نمرات ارزشیابی اساتید مخالف بالاتر است (۴/۱۹ در مقابل ۳/۸۷، $P=0/001$). بین میانگین نمرات ارزشیابی اساتید و نگرش آنان نسبت به اهمیت و کاربرد نتایج ارزشیابی‌های دانشجویی، همبستگی معناداری مشاهده شد ($R=0/39$). اساتیدی که نتایج ارزشیابی‌های دانشجویی را قبول دارند و از نقطه نظرات دانشجویان در اصلاح شیوه تدریس و نحوه آموزش خود استفاده می‌کنند، طبعاً رضایت دانشجویان را جلب و نمرات بالاتری دریافت می‌دارند.

کلید واژه‌ها: ارزشیابی استاد، نظرات اساتید، دانشگاه علوم پزشکی جندی شاپور اهواز

(shakurnia@yahoo.com)

*نویسنده مسئول: فوق لیسانس ایمونولوژی، عضو هیئت علمی دانشکده پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی جندی شاپور اهواز

مقدمه

ارزیابی و بهبود مستمر کیفیت تدریس و یادگیری در آموزش عالی طی دهه‌های اخیر از سوی دانشگاه‌ها و مراکز آموزش عالی در سراسر جهان مورد توجه ویژه‌ای قرار گرفته است (معروفی و همکاران ۲۰۰۷).

پژوهش درباره کیفیت تدریس در دانشگاه از جمله مهم‌ترین مسائلی است که از یک سو بازخورد مناسب برای تجزیه و تحلیل مسائل آموزشی، تصمیم‌گیری‌های اساسی و برنامه‌ریزی‌های راهبردی در اختیار مسئولان و دست‌اندرکاران آموزشی قرار می‌دهد و از سوی دیگر، مدرسان با آگاهی از کیفیت عملکرد خود در جریان تدریس قادر خواهند بود به اصلاح شیوه‌ها و روش‌های آموزشی و در نتیجه افزایش کیفیت تدریس خود بپردازند (شعبانی و همکاران ۲۰۰۶).

با توجه به گسترش سریع ارزشیابی‌های دانشجویی در دو دهه اخیر و استفاده وسیع از نتایج آن در مراکز دانشگاهی، محققان زیادی تلاش نموده‌اند با انجام تحقیقاتی در این زمینه و کشف کاستی‌های این روش ارزشیابی، اعتبار نتایج آن را افزایش دهند. در این ارتباط پژوهش‌های زیادی درباره محتوای پرسشنامه ارزشیابی استاد توسط دانشجویان، افزایش روایی و پایایی نتایج حاصل از آن و همچنین نقش عوامل مخدوش‌کننده بسیاری که در ارزشیابی‌های دانشجویی اثرگذار است، انجام گرفته (کوهن ۱۹۸۰)؛ (چتل ۱۹۹۸). اما علیرغم انجام مطالعات متعدد در ابعاد مختلف ارزشیابی‌های دانشجویی، در ارتباط با خود اساتید که بدون حمایت و همکاری آنان ارزشیابی‌های دانشجویی ثمربخش نخواهد بود، تحقیقات بسیار کمی صورت گرفته است (سنتر ۲۰۰۰).

پژوهش‌هایی در ارتباط با نگرش اساتید درباره ارزشیابی‌های دانشجویی و بررسی نقش عوامل زمینه‌ای از قبیل رتبه علمی، سابقه، سن و جنس اساتید انجام گرفته است (اوی ۱۹۸۶)؛ (برین بام ۱۹۹۹)؛ (شریفی ۲۰۰۲). اما هیچیک از این مطالعات نتوانسته دقیقاً توضیح دهد که چرا برخی از اساتید با ارزشیابی‌های دانشجویی موافق و بعضی دیگر مخالف هستند. بیشتر این محققین بیان داشته‌اند اساتیدی

احساس مثبتی نسبت به ارزشیابی‌های دانشجویی دارند که نمره بالایی از دانشجویان دریافت می‌نمایند. اما تاکنون مطالعات زیادی درباره ارتباط بین نمره ارزشیابی اساتید و نگرش آنان نسبت به ارزشیابی‌های دانشجویی انجام نگرفته است. جاکوبز (Jacobs) با انجام مطالعه‌ای دریافت که اکثریت اساتید باور ندارند که ارزشیابی‌های دانشجویی تأثیر منفی روی رفتار اساتید دارد، بلکه بر عکس اعتقاد دارند که استفاده از نتایج ارزشیابی‌های دانشجویی یک ضرورت است (جاکوبز ۱۹۸۷). در یک مطالعه نشان داده شده که ارزشیابی استاد توسط دانشجویان باعث کاهش رضایت و دلگرمی اساتید می‌شود و همچنین اساتید را به کاهش استانداردها و عدم جدیت در تدریس و آموزش دانشجویان سوق می‌دهد (ریان ۱۹۸۰). در یک مطالعه، ریچ نشان داد اساتیدی که با کارگیری نتایج ارزشیابی‌های دانشجویی مخالف هستند، بیشتر وقتشان صرف پژوهش می‌شود و تدریس و آموزش دانشجویان برای آن‌ها اهمیت زیادی ندارد (ریچ ۱۹۷۶). اسپنسر نیز گزارش کرد که فقط ۲۳٪ اساتید اعلام نموده‌اند که بر اساس ارزشیابی‌های دانشجویی، آموزش و روش تدریس خود را تغییر داده‌اند (اسپنسر ۱۹۹۲).

با توجه به نتایج تحقیقات انجام شده، تصریح می‌شود که تدریس و بهبود کیفیت آن، اساس رویکردها و طرح‌هایی است که در رأس برنامه‌های دانشگاه‌ها و مراکز آموزش عالی قرار دارد. مطالعه حاضر نیز بر اساس سؤالات زیر طراحی و انجام شده است:

آیا نمره ارزشیابی اساتید با نگرش مثبت و منفی نسبت به ارزشیابی‌های دانشجویی متفاوت است؟
 آیا بین نمره ارزشیابی اساتید با نگرش مثبت و منفی نسبت به ارزشیابی‌های دانشجویی همبستگی وجود دارد؟ این مطالعه با هدف مقایسه نمرات ارزشیابی اساتید با نگرش مثبت و منفی نسبت به ارزشیابی‌های دانشجویی در دانشگاه علوم پزشکی جندی شاپور اهواز انجام گرفته است.

روش کار

در این مطالعه توصیفی-مقطعی، جامعه مورد مطالعه دانشجویان و اعضای هیات علمی دانشگاه علوم پزشکی جندی شاپور اهواز بودند که در سال تحصیلی ۸۸-۸۹ در دانشکده‌های مختلف به آموزش و تدریس اشتغال داشته‌اند. حجم نمونه مورد بررسی کلیه اعضای هیئت علمی غیر بالینی به تعداد ۲۰۷ نفر بودند که هر ساله دو نوبت از طریق پرسشنامه مورد ارزشیابی قرار می‌گرفتند.

برای گرد آوری داده‌ها از دو پرسشنامه نظرسنجی از اساتید درباره ارزشیابی‌های دانشجویی، و ارزشیابی استاد توسط دانشجویان استفاده شد. پرسشنامه اول که به منظور بررسی نظرات اساتید کار گرفته شد مشتمل بود بر ۲۵ سؤال بر مبنای مقیاس ۵ درجه‌ای لیکرت از «کاملاً موافقم» (امتیاز ۵) تا «کاملاً مخالفم» (امتیاز ۱). این پرسشنامه شامل ۵ دسته سؤال (عناوین ۱-۲۴) و یک سؤال کلی بود. پنج دسته سؤال عبارتند از: اهداف ارزشیابی‌های دانشجویی (۱-۶)، نظرات اساتید درباره اهمیت نتایج ارزشیابی‌های دانشجویی (۷-۱۰)، محتوای سؤالات پرسشنامه ارزشیابی استاد توسط دانشجویان (۱۱-۱۵)، جنبه‌های منفی ارزشیابی‌های دانشجویی (۱۶-۲۱) و کاربردهای ارزشیابی‌های دانشجویی (۲۲-۲۴). سؤال شماره ۲۵ درباره موافقت کلی با ارزشیابی‌های دانشجویی است. محتوای پرسشنامه در یک نشست با حضور ۵ نفر از کارشناسان و صاحب نظران ارزشیابی مورد بررسی قرار گرفت و روایی آن تأیید شد. پایایی پرسشنامه نیز به روش همسانی درونی و محاسبه آلفای کرونباخ ارزیابی شد و ضریب آلفای کرونباخ به میزان ۰/۸۲ تعیین گردید.

پرسشنامه دوم، پرسشنامه ارزشیابی استاد توسط دانشجویان مشتمل بر ۱۵ سؤال پنج گزینه‌ای از «بسیار ضعیف» تا «عالی» با مقیاس نمره گذاری یک تا پنج بود که توسط دفتر ارزشیابی دانشگاه در جلسات پایانی ترم توسط دانشجویان اخذ شده و پس از جمع بندی، میانگین کل سؤالات پرسشنامه به صورت یک نمره، به عنوان امتیاز ارزشیابی استاد توسط دانشجویان تعیین، و در کارنامه ارزشیابی استاد ثبت

می‌گردید. روایی و پایایی این پرسشنامه قبلاً مورد تأیید قرار گرفته بود.

پرسشنامه‌های نظرسنجی اساتید به ضمیمه یک برگه مبنی بر توجیه و توضیح هدف مطالعه برای تمامی اساتید غیربالینی دانشکده‌های مختلف ارسال گردید. نمره ارزشیابی استاد توسط دانشجویان به عنوان نظرات دانشجویان از دفتر ارزشیابی مرکز مطالعات دانشگاه اخذ گردید. داده‌های این مطالعه براساس نتایج حاصل از پرسشنامه نظرسنجی اساتید نسبت به اهمیت (سؤالات ۱۰-۷) و کاربرد (سؤالات ۲۴-۲۲) نتایج ارزشیابی استاد توسط دانشجویان و همچنین موافقت کلی با ارزشیابی‌های دانشجویی (سؤال شماره ۲۵) به دو دسته تقسیم شدند. اساتیدی که نمره نگرش سنجی آنان نسبت به ارزشیابی‌های دانشجویی مساوی یا بالاتر از ۴ بود به عنوان گروه موافق (گروهی که با ارزشیابی‌های دانشجویی موافق هستند)، و اساتیدی که نمره نگرش سنجی آنان نسبت به ارزشیابی‌های دانشجویی مساوی یا پایین‌تر از ۳ بود به عنوان گروه مخالف (گروهی که با ارزشیابی‌های دانشجویی مخالف هستند) در نظر گرفته شدند. سپس نمرات ارزشیابی اساتید موافق و مخالف به صورت میانگین و انحراف معیار تعیین و مورد بررسی قرار گرفت. برای خلاصه کردن داده‌ها از شاخص‌های آمار توصیفی شامل میانگین و انحراف معیار، و برای بررسی تفاوت میانگین نظرات اساتید گروه‌های بالا و پایین از آزمون t و برای تعیین رابطه از ضریب همبستگی اسپیرمن استفاده شد.

نتایج

از ۲۰۷ پرسشنامه ارسال شده تعداد ۱۸۴ پرسشنامه تکمیل و بازگردانده شد. میزان بازگشت پرسشنامه ۸۸/۹ درصد بود. از این تعداد ۷۸ نفر (۴۲/۵ درصد) زن و ۱۰۶ نفر (۵۷/۵ درصد) مرد بودند. ۱۸۴ عضو هیئت علمی مورد مطالعه شامل ۷ استاد (۳/۸ درصد)، ۳۴ دانشیار (۱۸/۵ درصد)، ۶۱ استادیار (۳۳/۲ درصد) و ۸۲ مربی (۴۴/۵ درصد) بودند. میانگین نمره ارزشیابی اساتید موافق نسبت به ارزشیابی‌های دانشجویی

همبستگی بین نمرات ارزشیابی اساتید و نگرش اساتید نسبت به کاربرد نتایج ارزشیابی‌های دانشجویی از نظر آماری معنا دار بود ($P=0/001$). نتایج آزمون t بین میانگین نمرات ارزشیابی اساتید موافق و مخالف نشان می‌دهد که در تمامی موارد بین نمرات ارزشیابی اساتید تفاوت معنا دار آماری وجود دارد ($P=0/001$). بیشترین ضریب همبستگی در نمرات ارزشیابی اساتید در سؤال "من نتایج ارزشیابی استاد توسط دانشجویان را قبول دارم" ($r=0/39$) و کم‌ترین آن در "مسئولین نتایج ارزشیابی استاد توسط دانشجویان را قبول دارند" ($r=0/09$) مشاهده شد.

۴/۱۹±۰/۳۵ و میانگین نمره ارزشیابی اساتید مخالف ۳/۸۷±۰/۳۸ بود ($P=0/001$). میانگین، انحراف معیار و ضریب همبستگی نمرات ارزشیابی اساتید موافق و مخالف نسبت به اهمیت و کاربرد نتایج ارزشیابی استاد توسط دانشجویان در جدول ۱ نشان داده شده است. به طور کلی در هر چهار سؤال اول در ارتباط با اهمیت ارزشیابی‌های دانشجویی میانگین نمرات ارزشیابی از میانگین نمرات ارزشیابی اساتید مخالف به طور معنا-داری بالاتر بود ($P=0/001$). همبستگی بین نمرات ارزشیابی اساتید و نگرش اساتید نسبت به اهمیت ارزشیابی‌های دانشجویی در دو سؤال اول از نظر آماری معنا دار، اما در دو سؤال بعدی فاقد معنا نبود. به نظر می‌رسد بین نظرات اساتید موافق و مخالف در ارتباط با این که "دانشجویان و مسئولین نتایج ارزشیابی استاد توسط دانشجویان را قبول دارند" همبستگی وجود ندارد. به طور کلی در هر سه سؤال مربوط به کاربرد نتایج ارزشیابی‌های دانشجویی، میانگین نمرات ارزشیابی اساتید موافق از میانگین نمرات ارزشیابی اساتید مخالف بالاتر بود ($P=0/001$).

جدول ۱: میانگین، انحراف معیار، ضریب همبستگی و خلاصه نتایج آزمون t نمرات ارزشیابی اساتید با نگرش مثبت و منفی نسبت به ارزشیابی‌های دانشجویی

عناوین سؤالات	تعداد (%)	میانگین	انحراف معیار	t	r
اهمیت ارزشیابی‌های دانشجویی					
من نتایج ارزشیابی استاد توسط دانشجویان را قبول دارم					
گروه مخالف	۸۷ (۴۷٪)	۳/۸۸	۰/۳۸	۵/۷۱***	۰/۳۹***
گروه موافق	۹۷ (۵۳٪)	۴/۱۹	۰/۳۵		
اساتید نتایج ارزشیابی استاد توسط دانشجویان را قبول دارند					
گروه مخالف	۱۵۶ (۸۵٪)	۳/۹۹	۰/۳۹	۳/۹۵***	۰/۲۸***
گروه موافق	۲۸ (۱۵٪)	۴/۳۱	۰/۳۲		
دانشجویان نتایج ارزشیابی استاد توسط دانشجویان را قبول دارند					
گروه مخالف	۱۲۶ (۶۸٪)	۴/۰۱	۰/۳۸	۱/۹۰***	۰/۱۴
گروه موافق	۵۸ (۳۲٪)	۴/۱۳	۰/۴۳		
مسئولین نتایج ارزشیابی استاد توسط دانشجویان را قبول دارند					
گروه مخالف	۹۰ (۴۹٪)	۴/۰۹	۰/۳۹	۱/۳۲***	-۰/۰۹
گروه موافق	۹۴ (۵۱٪)	۴/۰۱	۰/۴۰		

کاربرد ارزشیاب‌های دانشجویی					
					نتایج ارزشیابی منبع مفیدی برای بازخورد دادن به استاد می‌باشد
۰/۳۱**	۴/۴۸**	۰/۳۷	۳/۸۸	۶۸ (۰/۳۷)	گروه مخالف
		۰/۳۸	۴/۱۴	۱۱۶ (۰/۶۳)	گروه موافق
					نتایج ارزشیابی اطلاعات مفیدی برای ارتقا و تقدیر از اساتید فراهم می‌آورد
۰/۳۱**	۴/۴۳**	۰/۳۷	۳/۹۴	۱۰۶ (۰/۵۸)	گروه مخالف
		۰/۳۸	۴/۱۹	۷۸ (۰/۴۲)	گروه موافق
					نتایج ارزشیابی اطلاعات مفیدی برای مسؤلان به منظور ترفیع اساتید فراهم می‌آورد
۰/۳۸**	۵/۶۰**	۰/۳۷	۳/۹۳	۱۱۶ (۰/۶۳)	گروه مخالف
		۰/۳۶	۴/۲۴	۶۸ (۰/۳۷)	گروه موافق
					میزان موافقت کلی با ارزشیابی‌های دانشجویی
۰/۳۹**	۵/۸۵**	۰/۳۸	۳/۸۷	۸۶ (۰/۴۷)	گروه مخالف
		۰/۳۵	۴/۱۹	۹۸ (۰/۵۳)	گروه موافق

بحث

بیشتری نسبت به ارزشیابی استاد توسط دانشجو از خود نشان می‌دهند (کیخاهی ۱۳۸۱). این امر با یافته‌های مطالعه حاضر مبنی بر رضایت دانشجویان از اساتیدی که با ارزشیابی‌های دانشجویی موافق هستند، مطابقت دارد. به یک تعبیر می‌توان گفت که اخذ نمره ارزشیابی مطلوب از دانشجویان، در ایجاد نگرش مثبت در اساتید در زمینه موافقت کلی با ارزشیابی‌های دانشجویی بی تأثیر نبوده و طبعاً می‌تواند بیانگر موافقت بیشتر اساتیدی باشد که نمره بالاتری از دانشجویان دریافت کرده‌اند. مقایسه میانگین نمرات ارزشیابی اساتید در ارتباط با جنبه‌های مختلف اهمیت و کاربردهای ارزشیابی‌های دانشجویی نشان داد که در مجموع، در تمامی این موارد بین نمرات ارزشیابی اساتید موافق و مخالف، تفاوت معنا دار آماری وجود دارد. این امر نشان دهنده رضایت دانشجویان از عملکرد آموزشی این دسته از اساتید می‌باشد. نظر به اهمیت بازخورد ناشی از نتایج ارزشیابی‌های دانشجویی در اصلاح شیوه تدریس اساتید، بررسی علل ناخرسندی اساتید از ارزشیابی‌های دانشجویی به منظور دستیابی

هدف اصلی این مطالعه، مقایسه نمرات ارزشیابی اساتید با نگرش مثبت و منفی نسبت به ارزشیابی‌های دانشجویی در دانشگاه علوم پزشکی جندی شاپور اهواز بوده است. نتایج این مقایسه نشان می‌دهد بین میانگین نمرات ارزشیابی اساتید موافق و مخالف با ارزشیابی‌های دانشجویی تفاوت معنا داری وجود دارد و در این ارتباط میانگین نمرات ارزشیابی اساتید موافق، بالاتر است (۴/۱۹ در مقابل ۳/۸۷، $P=0/001$)؛ یعنی اساتید موافق با ارزشیابی‌های دانشجویی در مقایسه با اساتید مخالف، نمره ارزشیابی بالاتری دریافت نموده‌اند. نتایج این بررسی با یافته‌های یک مطالعه در تایوان که گزارش کرده است نمرات ارزشیابی اساتید موافق با ارزشیابی‌های دانشجویی به طور معنا داری بالاتر بوده، همخوانی دارد (تی شنگ چینگ ۲۰۰۳). نتایج مطالعه‌ای دیگر در نیجریه نیز نشان داد که نگرش اساتید در ارتباط با ارزشیابی‌های دانشجویی مثبت است (آی داک و همکاران ۲۰۰۳). نتایج یک مطالعه در زاهدان نیز نشان داد اساتیدی که نمره بالاتری از دانشجویان دریافت کرده‌اند، تمایل

جدول شماره ۱ قید گردیده، نمرات ارزشیابی اساتید موافق به طور معنا داری بالاتر می باشد. کمترین تفاوت میانگین نمرات ارزشیابی دو گروه اساتید موافق و مخالف در سؤال "مسئولین نتایج ارزشیابی استاد توسط دانشجویان را قبول دارند" با ۰/۰۸ مشاهده شده است و این نشان می دهد که اساتید در کل اعتقاد دارند که مسئولین و مدیران آموزش در دانشگاهها اهمیت بیشتری برای ارزشیابیهای دانشجویی قائل می باشند. یکی از رؤسای دانشگاه ماساچوست اظهار می دارد که بدون نظر دانشجویان، در مورد ارتقای اساتید اقدام نمی کند؛ چرا که چشم پوشی از نظر دانشجویان در مورد تدریس استاد مانند چشم پوشی از سؤال در باره طعم غذا از کسی است که آن غذا را مصرف کرده است (کرم دوست ۲۰۰۶). این یافته با نتایج مطالعه چانگ در تایوان همخوانی دارد. در زمینه "کاربرد نتایج ارزشیابیهای دانشجویان" حدود دو سوم (۶۳٪) اساتید موافق هستند که نتایج ارزشیابیهای دانشجویی "یک منبع مفید برای بازخورد دادن به استاد می باشد"؛ در حالی که فقط یک سوم (۳۷٪) اساتید موافقت دارند که از این نتایج به عنوان اطلاعات مفیدی در جهت ترفیع اساتید استفاده شود. یعنی کاربرد تکوینی نتایج ارزشیابیهای دانشجویی نسبت به کاربردهای دیگر آن، بیشتر مورد پذیرش اساتید می باشد. این نتایج با مطالعه ناصر همخوانی دارد. بران در بررسی نظرات ۳۵۷ عضو هیئت علمی دانشگاههای کانادا دریافت که بیشتر اساتید نتایج ارزشیابیهای دانشجویی را به عنوان یک منبع ارزشمند برای دادن بازخورد، کاملاً مناسب می دانند و به سادگی می پذیرند، اما از این که این نتایج، یک سند در تبیین کیفیت تدریس آنها محسوب گردد و در ارتقا و استخدام آنان کار گرفته شود، نگرانند (بران ۲۰۰۹).

به اهداف نهایی این نوع ارزشیابیها در بهبود کیفیت آموزش ضروری به نظر می رسد. در مطالعاتی که در این ارتباط در دنیا انجام شده نیز چنین نتایجی دیده می شود. به عنوان نمونه در یک مطالعه در تایوان که بر روی ۷۰ نفر از اعضای هیئت علمی انجام شد، نمرات ارزشیابی اساتید موافق با ارزشیابیهای دانشجویی در تمامی جنبهها به طور معناداری از اساتید دیگر بالاتر بود که با نتایج مطالعه حاضر مطابقت دارد (تی شنگ چینگ ۲۰۰۳).

یکی دیگر از یافتههای این مطالعه بر همبستگی معنا دار بین نمرات ارزشیابی اساتید و دیدگاه آنان نسبت به ارزشیابیهای دانشجویی اشاره دارد. این امر به گونه ای نشان دهنده هماهنگی این دو متغیر با همدیگر است. به عبارتی می توان گفت که موافقت اساتید با ارزشیابیهای دانشجویی، انعکاسی از رضایت دانشجویان از عملکرد آموزشی آنان می باشد. این یافته با نتایج مطالعات دیگر همخوان می باشد. به طوری که این مطالعات نشان داده اند، نگرش مثبت اساتید نسبت به ارزشیابیهای دانشجویی زمینه ساز ارائه آموزش مطلوب به دانشجویان و اخذ نمرات عالی ارزشیابی از دانشجویان را در پی خواهد داشت (تی شنگ چینگ ۲۰۰۳). بدون شک، رفع مشکلات ارزشیابیهای دانشجویی و جلب رضایت و اعتماد اساتید می تواند گام مؤثری در استفاده بهینه از نتایج این گونه ارزشیابیها در ارتقای کیفیت تدریس و آموزش اساتید در بر داشته باشد و در این راستا باید خاطر نشان کرد که هدف اصلی از ارزشیابیهای دانشجویی، اهداف تکوینی در جهت دادن بازخورد به اساتید می باشد. به عبارتی اساتید، اولویت اصلی ارزشیابیهای دانشجویی را اهداف تکوینی آن می دانند. در مطالعه ای، آی داک با بررسی نظرات ۶۰۰ عضو هیئت علمی دریافت که نگرش اساتید نسبت به ارزشیابیهای دانشجویی زمانی که با اهداف تکوینی انجام می شوند، مثبت تر است.

در ارتباط با "اهمیت ارزشیابیهای دانشجویی سه گروه از جامعه دانشگاهی درگیر می باشند". اساتید (که ارزیابی می شوند)، دانشجویان (که ارزیابی می کنند) و مسئولین (مصرف کننده نتایج ارزشیابی). از چهار سؤالی که در این ارتباط در

نتیجه گیری

در مجموع، بررسی دیدگاه اساتید نسبت به ارزشیابی های دانشجویی نشان داد که نگرش اساتید نسبت به ارزشیابی های دانشجویی در کسب نمره ارزشیابی از دانشجو مؤثر است. در این مطالعه تفاوت معنا داری بین نمرات ارزشیابی اساتید با نگرش آنان نسبت به ارزشیابی های دانشجویی مشاهده شد. میانگین نمرات اساتید موافق به طور معنا داری از اساتید مخالف بالاتر بود. شاید کسب نمره بالا از دانشجویان، علت نگرش مثبت این دسته از اساتید به نتایج ارزشیابی های دانشجویی بوده باشد. در پایان پیشنهاد می شود بررسی های بیشتری در جهت روشن نمودن عوامل مؤثر در نگرش مثبت یا منفی اساتید نسبت به ارزشیابی های دانشجویی انجام گیرد.

براساس یافته های پژوهش، اساتید با نگرش مثبت نسبت به اهمیت و کاربرد ارزشیابی های دانشجویی، نمرات ارزشیابی بالاتری از دانشجویان دریافت کرده اند، زیرا به خاطر نگرش مثبت خود، بازخورد ناشی از نتایج این ارزشیابی ها را جدی گرفته و به خواسته های دانشجویان پاسخ مثبت داده و با ایجاد تغییرات مناسب در روش تدریس، رضایت را به خود جلب نموده اند. پژوهشگران معتقدند که این دسته از اساتید به خاطر کسب نمرات بالا و نسبتاً مطلوب از دانشجویان، به ارزشیابی های دانشجویی خوش بین هستند و انگیزه بیشتری برای پذیرش و کارگیری نتایج این ارزشیابی ها در اصلاح روش تدریس خود دارند (تی سر ۲۰۰۲). جالب توجه این که اساتیدی که نگرش مثبت به ارزشیابی های دانشجویی دارند، در استفاده از نتایج این ارزشیابی ها در ترفیع و استخدام اعضای هیات علمی هم موافقت بیشتری نشان داده اند (یاوی ۲۰۰۵).

منابع

- Avi-Itzahak, T. Kremer, L. An investigation into the relationship between university faculty attitudes toward student rating and organizational and background factors. *Educational Research Quarterly*, 1986; 10, 31-38.
- Beran Tanya, N. Instructors' Perspectives on the utility of student ratings of instruction. *Instructional Science : An International Journal*, 2009; 37 (2): 171-184
- Birnbaum, M.H. A survey of faculty opinions concerning student evaluations of teaching. *The Senate Forum: A Publication of the Academic Senate of California State University, Fullerton*, 14, 1999; 16(1) : 19-22
- Centra, J.A. Gaubatz, N.B. Is there gender bias in student evaluations of teaching *Journal of Higher Education*, 2000; 70(1), 17-33
- Cohen, P.A. Effectiveness of student-rating feedback for improving college instruction: A meta-analysis of findings. *Research in Higher Education*, 1980; 13(4), 321-341.
- Idaka, I. Joshua, MT. Kritsonis, WA. Attitude of academic staff in Nigerian tertiary educational institutions to student evaluation of instruction (SEI). *National Forum of Educational Administration and Supervision Journal* 2006, 23(4):1-9
- Jacobs, L.C. University faculty and students' opinions of student ratings. Bloomington, IN: Bureau of Evaluative Studies and Testing. (ERIC Document Reproduction Service. 1987; No. ED 291 291).

Karamdoust,N. Evaluation of relationship between students of psychology and educational sciences faculty teaching professor with the scores of their masters course in academic year 77-78&79-80. *Journal of Psychology & Education* 2004, 34(1):57-76.

Keykhaei,A. Navidian,A. Tabasi,MA. Sargazi,GH. Study of zums faculty members' views on" faculty members' assessment. *Tabib-e-Shargh*; 1381 4(3): 135-40

Marofi, Y.kiamanesh,A. Mehrmohammadi,M. Aliasgari,M. Teaching assessment in high education an investigation of current approaches. *Journal of curriculum studies(J.C.S.)* 2007; 2(5): 81-112

Nasser,F. Fresko,B. Faculty views of student evaluation of college teaching. *Assessment & Evaluation in High Education*, 2002;27(2):187-198

Rich,H.E. Attitudes of college and university faculty toward the use of student evaluations. *Educational Research Quarterly*, 1976; 1, 17-27.

Ryan,J. Anderson,J. Birchler,A.B. Student Evaluation:The faculty responds research in higher education, 1980; 12, 317-333

Shabani Varaki,B. Hosseingholizadeh,R. Evaluation of college teaching qualities. *Research and Planing in Higher Education*, 2006;39:2-21

Sharifi,M. Jourabchi,Z. AliPour Haydari,M. Teachers effectiveness on student assessment of teachers and the course. *The Journal of Qazvin university of medical sciences & Health Services* 2002;22: 87-81

Te-Sheng,Chang. Results of student ratings: Does faculty attitude matter *Bulletin of educational psychology*, 2003, 35(2), 183-200

Wachtel,H.K. Student evaluation of college effectiveness: a brief review. *Assessment and evaluation in higher hducation*, 1998; 23(2), 191-211.

Yao,Y. Grady,ML. How do faculty make formative use of student evaluation feedback A multiPle case study. *J Pers eval educ* 2005, 18:107-126